

GHEORGHE SCHWARTZ

Artiștii din «Grupul Bicicleta Bordo»

Cine se învâрте cât de cât constant prin galeriile de artă, colecționar ori simplu amator de frumos, snob ori cunoscător adevărat, nu este străin de lumea negustorilor de tablouri. Ca să nu mai vorbim de cei ce văd într-o lucrare a unui pictor celebru una dintre cele mai rentabile moduri de plasare a banilor. (Dar și dintre aceștia nu sunt doar afaceriștii sau bogații doritori să-și etaleze și în felul acesta averea, ci și persoanele gata să se îndrăgostească de un portret ori de o natură moartă deosebită, persoane cu o importantă cultură în domeniu.) Și, nu în ultimul rând, trebuie să amintim aici că oamenii fac tot felul de colecții și, de multe ori, devin chiar dependenți de pasiunea lor. Unii colecționează timbre, alții monede, unii doresc să viziteze cât mai multe țări, alții să numere cât mai multe femei în viața lor. Asta chiar dacă deplasările sunt câteodată nu numai complicate, ci și riscante, asta chiar dacă acei amanți fierbinți nu investesc neapărat și sentimente în relațiile lor. Și, mai trebuie să specificăm, înainte de a aduce vorba despre Georges Dumas ori despre Greg Lazar Popovici, și faptul că există colecționari pentru care obiectul pasiunii este atât de puternic, încât sunt dispuși să facă până și investiții păguboase, doar pentru a-și completa seria de obiecte dragi. Sunt și colecționari afaceriști

pentru care obiectele lor trebuie să poată fi vândute cu câștig. În final, mai este de observat că există serii infinite și serii limitate. Nu poți avea mai multe simfonii de Brahms decât cele patru compuse de acesta, dar poți găsi întotdeauna noi și noi interpretări ale lucrărilor existente.

După această atât de lungă introducere, cu specificări atât de banal cunoscute, să revenim, în sfârșit, la domnii mai sus pomeniți! Despre care îndrăznim să credem că nici nu ați aflat că există. Nici după ce presa a vuit despre șirul de decese premature ale unei serii suspect de mari de artiști. Credem că nu ați pus în ecuație numele lui Popovici, un nume ce nu apare nici în lista celebrilor negustori de artă, de la cele mai cunoscute cum ar fi familia Wildenstein: Nathan, Georges, Daniel, Alec și Guy. (O afacere veche de aproape 150 de ani, condusă de reprezentantul celei de-a treia generații [Daniel] și secondat de tinerii săi fii, Alec și Guy, astăzi unica firmă a cărei activitate continuă în maniera grandioasă a celor mai importanți comercianți de artă de odinioară, cum apare și pe Google.) Și nu-l veți găsi pe Greg Lazar Popovici nici măcar inserat în cataloagele marilor licitații ori în istoriile atât de fascinante ale lui Ambroise Vollard, ale negustorului de artă londonez Anthony Crichton-Stuart, ale uimitorului Serghei Șciukin sau alături de Mihai Nicodim din Los Angeles. Ori de discretul Georges Dumas din Paris.

Da, un anume Georges Dumas, prezent frecvent la târgurile de artă, chiar dacă nu unul cu posibilități foarte mari de achiziție, a făcut o sesizare la poliție că la ultimele ediții au fost oferite lucrări ale lui Dan Alexander și Ben Brown, care până nu de mult nu au intrat în sfera de activitate a marilor Case de Licitație. Apoi și lucrări de Jean Prokovetz, un alt anonim. Prețurile de strigare au fost neobișnuit de mari pentru lucrările unor necunoscuți. Ceea ce i-a atras atenția lui Dumas a fost că toți cei trei artiști au murit în condiții misterioase doar cu câteva săptămâni în urmă. Toți trei! Numele Georges Dumas locuiește în Montparnasse și pretinde că în casa străbunilor săi s-au perindat de-a lungul timpurilor numeroase celebrități ale artei, dar și numeroși membri ai boemei și adaugă că i-a cunoscut personal pe Ben Brown și pe Jean Prokovetz. Poate și pe Dan Alexander, lucru de care nu este chiar sigur. Însă, da, ceilalți doi i-au

pășit de multe ori pragul. (Cum familia Dumas posedă o cunoscută plantație de vii și cum încăpătoarea ei locuință din Paris este deschisă de mai multe generații pentru boema locului, domnul Georges Dumas este un martor credibil. Comisarul de poliție, Doctor Rognavalduur Psak, a luat declarația domnului Dumas chiar la domiciliul acestuia și s-a putut convinge că, într-adevăr, doar cât a servit o cafea, prin salonul cu pereții tapetați cu tablouri s-au perindat nu mai puțin de șapte indivizi ce păreau a fi artiști. Și ce păreau a fi obișnuiții casei.)

- Sunteți un om bogat, i-a spus la plecare gazdei, arătând la tablourile de pe pereți.

- Sunt un om norocos, i-a răspuns Dumas, nu înainte de a face prezentările. Oficialul s-a declarat onorat, deși numele artiștilor de față nu-i spuneau nimic. Și nu erau doar „tinere speranțe” printre oaspeții ce continuau să tot vină, ci chiar și oameni trecuți de vârsta a doua.

Comisarul Doctor Rognavalduur Psak a plecat, iar domnul Georges Dumas n-a mai auzit de el până ... până ce tot domnul Dumas l-a căutat pentru a-l informa că la ultima licitație de artă a unei importante Case au fost oferite spre vânzare și patru lucrări ale lui Lars Kopengut, pictorul găsit mort în atelier cu doar două săptămâni în urmă. Kopengut a trăit la limita extremă a sărăciei, din cauza abuzului de alcool, fiind oricând dispus să ofere un tablou pentru o sticlă de poșircă. Poliția a confirmat că pictorul a murit în urma unei mari cantități de droguri găsite în resturile de lichid dintr-o carafă, dar cercetările n-au dus niciunde. Și, iată, a spus domnul Dumas, picturile lui Kopengut, neluate vreodată în seamă, s-au vândut după dispariția artistului la prețul unor capodopere. Aceasta a fost cea de a patra apariție recentă la o mare licitație a cuiva până atunci anonim, dar declarat maestru aproape imediat după ce a decedat în condiții misterioase. Comisarul Doctor Rognavalduur Psak a luat la cunoștință. Și iar nu s-a întâmplat nimic.

Atunci, Georges Dumas s-a adresat presei: era sincer îndurerat de moartea suspectă a patru tinere talente (mai ales de moartea lui Lars Kopengut, căruia i-a suportat ani de zile bețiile, de talentul căruia era ferm convins, însă pe care l-a văzut mereu profund disperat, „incapabil să se acomodeze cu lumea aceasta,

nefericit că nimeni, nici măcar tovarășii săi de pahar, nu-i pricepeau desenele, ba de multe ori chiar râdeau de ele”.

Mai târziu, a părut de neînțeles cum de a stârnit atât de târziu interesul mediei succesiunea a patru decese dubioase a unor indivizi din boema de pe Monparnasse. „Fiindcă acolo, printre bețivi și exaltați, viața atârnă mereu doar de un fir” i-a răspuns unui jurnalist Adolph Daniel Pleasure, un judecător cu foarte mare experiență. Afirmatie socotită total nesatisfăcătoare de către Jean-Paul Wantziger, tânărul ziarist care a găsit în subiectul acesta lansarea strălucitoare sale cariere de mai târziu. Punând evenimentele cap la cap, după ce a petrecut mai multe zile ca invitat al domnului Dumas, Wantziger a pornit un serial dur, acuzând organele de cercetare că mușamalizează faptele unui probabil criminal în serie. Care ar putea oricând face noi victime. Articolele sale au fost atât de vehemente cum numai un autor tânăr și fără frică poate să scrie. La început, au apărut doar în *Finalement*, o gazetă cu un tiraj mai degrabă modest, dar care, după apariția a numai patru episoade despre „Crimele asupra artiștilor”, a stârnit și interesul unor cotidiene importante, iar Wantziger a devenit redactor asociat acolo unde doar cu puțin timp înainte nici n-a visat să poată vreodată semna. Da, junele Wantziger a reprezentat bulgărele care a declanșat avalanșa. Avalanșa care a măturat totul din cale.

În goana sa triumfală spre glorie, Jean-Paul Wantziger n-a cruțat pe nimeni, nici măcar pe Georges Dumas, cel care l-a găzduit și i-a furnizat primele informații. Jurnalistul și-a amintit că pe pereții gazdei sale, printre atâtea tablouri, a văzut atârnate lucrări și ale pictorilor morți. Nici Ben Brown și nici Jean Prokovetz - și cu atât mai puțin veșnic beatul Lars Kopengut - nu au avut până mai ieri un statut care să le îndreptățească lucrările la alăturarea cu celelalte tablouri afișate, în vreme ce multe alte lucrări ale unor pictori astăzi cunoscuți stăteau stivuite pe lângă pereți. În fața comisarului, Doctor Rognavalduur Psak, Georges Dumas a spus că locuința sa din arondismentul 6 se află acolo de când *Jardin du Luxembourg* încă nici n-a existat. Adică vechea clădire are o vârstă atestată de peste cinci veacuri. (Între timp, desigur, a mai fost renovată, mai ales că fusese și ea grav avariata de un incendiu în prima jumătate a secolului al XVIII-lea.)

În toată această vreme, familia Dumas a locuit acolo, doar bărbații mai deplasându-se la podgoriile pe care le dețineau din moși-strămoși. Și tot de vecuri, în casa aceasta s-au perindat artiști - nu numai pictori - fiind normal să-și semneze trecerea oferindu-le amfitrionilor câte ceva din producția lor.

- Nu asta este problema, a replicat comisarul doctor, problema este... Adică se ridică două întrebări: prima - cum de aveți pe pereți tablouri ale celor patru pictori morți în condiții suspecte...

- Din păcate, nu am nicio lucrare de Dan Alexander!

- ...morți în condiții suspecte, adică de ce acești până mai ieri necunoscuți ocupă locuri privilegiate pe pereții dumneavoastră?

- Adică, vreți să spuneți că...

- Iar a doua chestiune: cum de dumneavoastră, despre care spun specialiștii... adică experții, nu oricine... că sunteți posesorul unei adevărate averi colosale formate din operele de artă pe care le aveți, nu ieșiți niciodată la lumină cu...

- Adică, vreți să spuneți că eu... că eu sunt suspectul pe care...

- Da. Până ce voi primi răspunsuri rezonabile la cele două... la cel două chestiuni. Vă mai aduceți aminte că la precedenta mea vizită, am remarcat că sunteți un om bogat?

Doctorul comisar se felicita pentru perspicacitate, chiar dacă până la atacurile tânărului Wantzinger nu a dat curs acestui caz.

- Noi, adică familia mea, am adunat nenumărate lucrări de artă în decursul atâtor...

- V-am spus că nu asta e problema. Deși... Deși, se spune că dețineți și lucrări nedeclarate ale unor titani ai artei, lucrări dispărute din circuitul public.

Dan Alexander, Ben Brown și Jean Prokovetz au fost găsiți fără suflare prin aprilie-mai, iar Lars Kopengut la începutul lui iunie. Lângă leșurile TURTUROR celor patru erau sticle cu băutură conținând și o substanță comună pe bază de arsenic folosită pentru stârpirea șoarecilor. În general, această otrăvă nu are efecte letale la om decât în combinație cu alcoolul. Așadar, cel ce a comis crimele nu putea fi decât cineva aflat în relație cu victimele, posibil chiar obișnuind să bea împreună cu ele.

Tânărul jurnalist Wantzinger a fost cel ce a de-

clanșat subiectul în presă, subiect ajuns pe primele pagini ale ziarelor și în reportajele mai multor canale de radio și televiziune; tânărul jurnalist Wantzinger a fost și cel ce i-a indicat polițistului suspiciunea față de numitul Georges Dumas; dar tot tânărul jurnalist Wantzinger a fost și cel ce a izbăvit de vină fosta sa gazdă. Când Dumas a fost arestat drept principalul suspect al celor patru crime și media a înhățat cu nesăț subiectul despre „monstrul ucigaș în serie”, Wantzinger, care nu putea pierde faima de declanșator al explozivului caz, a întrebat cum se explică faptul că acest „suspect declarat acum de mai toți cunoscătorii și necunoscătorii” a fost cel ce a sesizat primul morțile celor patru victime, sesizarea făcută chiar la comisar și, văzând că alarma sa nu a fost luată în seamă, tot același suspect a fost cel ce a sesizat presa, mai exact pe însuși Jean-Paul Wantzinger. Da, tânărul jurnalist l-a pus sub lumina celor mai puternice reflectoare pe Georges Dumas și tot el a fost cel ce l-a scos de sub acuzație. (Ceea ce l-a făcut să-și înțeleagă adevărata putere, aceea de a putea plasa după bunul său plac o dată că negrul este negru, altă dată că negrul este alb. Sau verde. Sau roșu.)

Într-un interviu pe postul ȘTIRI+, Wantzinger a pretins că are soluția pentru găsirea criminalului, când la licitația de la *Bicicleta Roșie*, de altfel o Casă de Licitație cu un renume nu tocmai bun, au fost prezentate două pasteluri de Lars Kopengut. Mergându-se pe urma proprietarului lor, s-a ajuns la domnul Greg Lazar Popovici, unul dintre numeroșii colecționari de obiecte de artă nelipsiți de la licitații chiar când se propun lucrări ale unor mari maeștri la care știu că n-au puterea financiară de a concura cu reprezentanții unor instituții ori persoane fizice din cercurile cele mai influente. La sugestia lui Wantzinger, comisarul a ajuns la domiciliul celui Popovici, dar nu a găsit alte lucrări ale vreunuia dintre cele patru victime ale criminalului în serie, iar Popovici a declarat că l-a întâlnit de mai multe ori pe Kopengut, „un tânăr extrem de talentat, dar mereu subiect de batjocură a celor din jur”, că i-a fost milă de disperarea și de singurătatea „bietului om”, că au petrecut câteva seri împreună. Când s-au întâlnit ultima oară? Cu o seară înainte de decesul pictorului, când venind pe bulevardul Saint Michel, l-a găsit sprijinind un zid; omul era palid, nu părea beat, „iar în ochi i se citea o

disperare atât de mare” cum Popovici n-a mai văzut. Cele două pasteluri le-a propus la vânzare tocmai „din cauza acelei priviri ce-l urmărea mereu și pe care nu o va uita niciodată”. Cu atât mai puțin mai dorea să aibă în casă ceva ce să-i reamintească de acei ochi îngroziți. Nu l-a mirat că a obținut pe acele două lucrări un preț atât de mare, fiind vorba totuși de pastelurile unui cvasi necunoscut? Păi, Lars Kopengut nu mai este un „cvasi necunoscut” după ce numele său a ajuns de atâtea ori în prim-planul presei! Răspunsuri rezonabile și credibile. La Greg Lazar Popovici n-au fost găsite alte lucrări ale „disperatului Kopengut” și nici ale altuia dintre „artiștii victime ale ucigașului în serie din Montparnasse”, cum au intrat abrupt în cunoștința publicului cei patru subiecți atât de vehiculați în mass-media. Iar „bestia criminală bântuie liberă și este gata să atace din nou!”

Așadar, Wantzinger n-a făcut decât să se laude când a declarat la ȘTIRI+ că are soluția pentru găsirea criminalului. Tânărul jurnalist s-a înălțat prea sus, câtă vreme aripile îi erau încă firave, s-au bucurat mulți. Și, într-adevăr, Wantzinger s-a retras - sau a fost retras? - din centrul cercului. Însă doar pentru scurt timp, iar revenirea sa a fost la fel de zgomotoasă ca la începutul cazului „artiștii victime ale ucigașului în serie din Montparnasse”.

Dan Alexander, Ben Brown și Jean Prokovetz au fost găsiți fără suflare în aprilie-mai, iar Lars Kopengut la începutul lui iunie. Dacă nu ar fi fost făcute sesizările lui Georges Dumas și, mai ales, dacă dece-sele n-ar fi venit în grup, probabil că evenimentele acestea n-ar fi fost evenimente, ci doar luarea la cunoștință a celor din anturajul boem unde au trăit. Pe Moritz von Rank, zis „Contele”, l-au găsit mort toamna, prin octombrie. Ucis de aceeași otravă și în același fel ca primele victime. Dar, între timp, cotele lucrărilor acelor au crescut într-un ritm puțin întâlnit. „Iată ce face celebritatea creată de publicitate!” a explicat la toată lumea stimatul judecător veteran Adolph Daniel Pleasure. N-aveai cum să-l contrazici, deși tot stimatul magistrat a adăugat că el „după ce a văzut un «nud» al lui Prokovetz și o «natură moartă» a lui Ben Brown, nu le-ar atârna pe prereții casei lui nici dacă i s-ar oferi pe gratis, nici dacă ar primi el suma uriașă cu care au fost vândute!” Într-adevăr, lucrările primelor patru victime au

atins prețuri fabuloase, iar Moritz von Rank, zis „Contele”, a devenit peste noapte liderul „Grupului Bicicleta Bordo”, aluzie la Casa de licitații „Bicicleta Roșie”, locul de unde a început ascensiunea operelor grupului.

După arestarea lui Georges Dumas, n-a mai ieșit la lumină nicio lucrare a „artiștilor victime ale ucigașului în serie din Montparnasse”. Odată cu eliberarea lui Georges Dumas parcă orice suspiciune a dispărut și au început să apară pe piață valuri - valuri de lucrări ale membrilor „Grupului Bicicleta Bordo”, acum în număr de cinci. (Domnul Georges Dumas însuși s-a pomenit asaltat de o armată întreagă de intermediari dispuși să ofere „prețuri de nerufuzat” pentru lucrările ajunse la modă, dar Dumas nu a fost dispus să se despartă de „ceea ce i-a fost dat cadou de oaspeții săi dragi, așa cum nici strămoșii săi nu s-au despărțit de lucrările celor ce i-au cinstit, fiindu-le musafiri.” Unii au crezut că Dumas așteaptă să crească și mai mult cotele „oaspeților săi dragi”, alții „erau siguri” că acele lucrări sunt deja arvunite.) Pe urmă, din nebunia tot mai mare stârnită de „Grupul Bicicleta Bordo”, s-au desprins și alte subiecte. Cum, parcă din senin, au apărut nenumărate lucrări ale „artiștilor victime ale ucigașului în serie din Montparnasse”, s-a ivit ipoteza că a fost cineva care i-a cunoscut, i-a cultivat, a fost convins de potențialul lor, așa că le-a strâns producția, așteptând momentul când acele opere vor ajunge să fie apreciate la adevarata lor valoare. Ieșind din nou la rampă, Jean-Paul Wantzinger, a acuzat poliția că nu l-a găsit pe cel ce a scos pe piață o adevărată avalanșă a lucrărilor celor cinci. Omul acela, susținea jurnalistul, este în mod sigur în stare să dea informațiile necesare, dacă nu cumva a fost chiar el cel ce a pus otrava în băutura victimelor. Iată, într-adevăr, o pistă solidă, a admis și purtătorul de cuvânt al poliției, însă dificultatea urmăririi ei este dată de faptul că misteriosul posesor al lucrărilor le oferă mereu doar prin intermediari. „În acest moment al cercetărilor în curs, în interesul anchetei, nu putem divulga mai mult!”

Lucrurile au devenit și mai complicate din clipa când, pe lângă lucrările ajunse la casele de licitații prin intermediul misteriosului lor proprietar, au apărut și primele falsuri. Apoi mai multe falsuri, când originalele și-au oprit apariția, fie pentru că nu mai

existau și alte lucrări ale celor cinci, fie că proprietarul/propietarii nu dorea/u să le scoată (încă) la vânzare, fiind conștient/conștienți că printr-o „inflație” de asemenea tablouri, le-ar scădea prețul. Așa că, în compensație, a venit vremea falsurilor. Iar cum expertii în stabilirea autenticității artei Grupului Bicicleta Bordo abia se formau (cu greu), a devenit o enigmă și un risc pentru licitatori dacă să cumpere ce li se oferea: la prețurile la care s-a ajuns, nu mai știai dacă te vei păcăli cumpărând un fals sau te vei păcăli nelicitând pentru o lucrare dintr-o serie tot mai restrânsă, poate pierzând o ocazie unică.

Gata! Din pricina incertitudinilor privind originalitatea unor lucrări ale Grupului Bicicleta Bordo, nicio casă de licitații și niciun negustor de tablo-uri nu mai accepta lucrări purtând semnătura celor cinci. Cele ce au fost vândute au trebuit și ele să suporte prezumția că n-ar fi decât niște făcături. Cei care au dat bani mulți pe ele în speranța că le vor putea revinde cu câștig au rămas (deocamdată?) cu ele. „Balonul s-a spart”, au țipat ziarele și televiziunile, difuzând reportaje ce povesteau că „Plecând de la cinci morți suspecte, s-a ajuns la o imensă șarlatanie”, dând prilej venerabilului judecător Adolph Daniel Pleasure să jubileze la un talk show difuzat într-o oră de maximă audiență: „Când am spus, după ce am văzut un așa-zis nud al lui Prokovetz și o așa-zisă natură moartă a lui Ben Brown, că nu le-aș atârna pe prereții casei mele nici dacă mi-ar fi oferite gratis, nici dacă aș primi suma uriașă cu care au fost vândute, unii au strâmbat din nas. Dar iată că nu valoarea le-a impus, ci doar reclama bine orchestrată legată măiestru de moartea suspectă a autorilor lor. Îndrăznesc să spun că avem acum un caz care va deveni un reper în critica de artă!”

Și, într-adevăr, o dispută cu un răsunset major, nu numai în cercurile înguste ale specialiștilor, a cuprins largi categorii de simpli privitori, vajnicii apărători ai „bunului simț”. Punctele de vedere s-au radicalizat, depășind trimiterele la «Grupul Bicicleta Bordo» și atingând întreaga artă nonfigurativă. Cunoscutul „Așa ceva pot să fac și eu!” sau „Numai un snob poate să pretindă că o pânză astfel mângălită este artă!” a prins tot mai mult și în legătură cu numele celebre ale artelor vizuale contemporane. Dacă, până atunci, media a pus accentul pe prinderea

„ucigașului în serie din Montparnasse”, în curând discuțiile s-au focalizat pe „șarlatania ridicată la rang de artă de către niște așa-zisi specialiști”. „Este același lucru ca și cu *Hainele noi ale împăratului!* Unde este copilul care să demaște escrocheria?”. La Muzeul Municipal din Wartenburg, o ceată de cetățeni indignați au spart ușa și până să ajungă poliția și mașinile agenților de pază, au distrus mai multe exponate provenind de la nume mari ale artei moderne. Pagubele materiale se ridică la peste șapte milioane de euro. Mai mulți vandali au fost arestați, lucru ce nu a schimbat cu nimic percepția unei largi categorii de cetățeni în legătură cu „șarlatania negustorilor de artă”. Un individ bărbos, fost grefier la tribunalul din același Wartenburg, a ajuns cel mai cunoscut contestatar, rostind discursuri înflăcărâte pe străzile mai multor orașe din Europa: „Deschideți-vă ochii! Cât o să vă mai lăsați înșelați? Cât o să se mai îmbogățească escrocii de pe urma naivității voastre?” Într-o zi, după ce „Savonarola tablourilor” a instigat la distrugerea artei nonfigurative, individul a dispărut și n-a mai fost văzut niciodată. Probabil că dacă ar fi fost arestat pentru instigare la vandalism, oamenii s-ar fi revoltat, iar consecințele ar fi fost imprevizibile. Așa, doar ne mai apărând în public, individul a fost repede uitat.

Cum interesul general a glisat tot mai mult de la descoperirea „ucigașului în serie din Montparnasse” spre contestarea „în numele bunului simț” a artei nonfigurative, comisarul Rognavandur Psak, nemăfiind presat nici de superiori și nici de presă, a avut timp să-și continue în liniște cercetările. Fiind la curent că principala misiune a poliției a devenit asigurarea protecției muzeelor, cel căutat a devenit ceva mai puțin prevăzător. După succesul uriaș cu plasarea pe piață a primelor lucrări semnate de cei din Grupul Bicicleta Bordo, omul a fost convins că și celelalte multe creații ale celor cinci îi vor aduce un profit cel puțin la fel de mare. Simplul fapt că eticheta «Grupul Bicicleta Bordo» a intrat vertiginos în cunoștința publicului i-a întărit optimismul. Așa că a pus la bătaie tot ce avea, la care, adăugând și un credit bancar, a putut investi în achiziționarea și renovarea unei clădiri cu trei etaje din apropierea de Jardin du Luxembourg. Vremurile însă au luat-o pe un drum neprevăzut: mai înainte apariția falsurilor și nesiguranța experților și apoi, mai ales, contestarea, uneori violen-

tă, „în numele bunului simț” a artei nonfigurative au oprit marile case de licitație să mai expună ceea ce le putea oferi el. O vreme s-a autoîncurajat că situația aceasta nu este decât trecătoare și comoara lui ascunsă va putea fi valorificată în curând din nou, dar plata ratelor la creditul bancar, precum și plățile lucrătorilor și a materialelor implicate în restaurarea clădirii au devenit tot mai presante. Omul a trebuit să riște. Era singura șansă de a evita falimentul.

Comisarul Doctor Rognavaldur Psak n-a încetat să-i păstreze în atenție pe toți cei cu care a venit în contact în cazul crimelor neelucidate din Montparnasse (chiar și pe cei exonați) și a plasat printre boemi doi polițiști sub acoperire. Unul dintre aceștia i-a raportat că un bărbat care nu făcea parte dintre rezidenți a început să intervină în anturajul locului, oferind băutură, laudând direcțiile noi în artele vizuale, adică tocmai cele recent atât de dezavuate. Individul s-a dovedit a fi Greg Lazar Popovici. Căutând mai multe informații, polițistul a aflat despre investiția acestuia și despre dificultatea financiară în care se găsea. Amăgindu-l că știe pe cineva care l-ar putea ajuta, l-a pus în legătură cu un „bogat colecționar de artă”. Acela a fost momentul când, în disperarea sa, Popovici a hotărât să riște, recunoscând că poate oferi numeroase lucrări ale «Grupului Bicicleta Bordo». Falsul colecționar a insistat să vadă mai multe tablouri, iar Popovici s-a conformat. Apoi, „drept măsură de siguranță”, falsul colecționar a pretins și părerea unui expert, „întrucât piața e plină de falsuri”. Popovici era prea strâns de iminenta scadență a datoriilor sale, încât a coborât prețul inițial. Iar, ca să câștige timp, a recunoscut că i-a cunoscut personal pe Cei Cinci.

Multă lume poate pretinde că i-a cunoscut, a spus falsul colecționar, iar Popovici a început să-i povestească amintiri cu pictorii morți. Printre care și cu Lars Kopengut. Părând, în sfârșit, convins, falsul colecționar a scos un teanc de bancnote și a spus că nu este interesat decât de tablourile lui Kopengut. A fost momentul când Popovici a cedat: a cerut un răgaz de o oră și a revenit nu cu două tablouri, ci cu opt. Toate semnate de Kopengut. „Colecționarul” i le-a cumpărat pe loc la prețul cerut și a dorit și altele. „Problema este că am bilet de avion pentru această seară”. „Fie ce-o fi!” și-a spus Popovici și, cu banii asupra

sa, l-a invitat într-o mansardă de pe Bulevardul General Leclerc unde poliția a găsit zeci de lucrări ale Celor Cinci, precum și otrava pentru rozătoare descoperită în băuturile victimelor.

După mai multe ore de interogatoriu, Popovici a recunoscut tot. Adevărul parcă i-a luat frica de mai înainte și, „eliberat”, i-a spus comisarului doctor Rognavaldur Psak că sunt ușor de găsit cazuri când artiști fără nume au devenit celebri postum. Nu este prima dată când negustori versați au cumpărat pe nimic opera acestor anonimi și, văzându-i cu ce nonșalanță se îndreaptă spre moarte - uneori chiar încurajându-i ei pe acel drum - n-au avut mult de așteptat pentru a scoate pe piață seria devenită limitată prin decesul artiștilor. „Dar, a spus Popovici, care devenea tot mai sigur pe el, acest proces trebuie pregătit. A fost obligatoriu ca eu să născocesc brandul «Bicicleta Bordo», apoi restul a fost simplu. Mai ales că Lars Kopengut și Ben Braun se aflau deja în pragul delirului tremens și nici ceilalți nu erau departe. Doar apariția Contelui Moritz von Rank a încurcat puțin lucrurile, întrucât acesta a pătruns neașteptat în grup, avea ceva bani și nu rămânea mai niciodată singur. Eu, dacă am greșit cu ceva, a fost că nu am avut destulă răbdare, asemenea marilor negustori de artă care s-au îmbogățit așteptând ca poamele coapte să cadă singure din pomul sădit și îngrijit de ei. Dar circumstanțele au fost diferite, eu nu am avut la dispoziție timpul de care au beneficiat ei”.

Și în fața instanței Greg Lazar Popovici a rămas semeț: „În afară de a fi clătinat serios ierarhia valorică a operelor de artă, le-am oferit celor cinci pictori un renume pe care ei nu l-ar fi accesat niciodată. Sunt convins că acolo unde i-am trimis eu, se bucură pentru Gloria Eternă obținută datorită mie!”

Jean-Paul Wantziger a găsit un alt subiect fierbinte, așa că nici faima sa n-a avut de suferit: „Când se închide o ușă, Dumnezeu deschide alta!” Indiferent la gloria postumă a Celor Cinci, venerabilului judecător Adolph Daniel Pleasure a continuat să afirme că n-ar atârna niciodată pe pereții casei sale lucrări ale „Grupului Bicicleta Bordo”. Și nici brutarul Robert Schmau Junior nu și-a schimbat părerea: „Așa ceva pot să fac și eu!” „Da, dar tu nu ai primi atâția bani pentru ce ai mâzgăli! i-a întors-o nevastă-sa. Tu

n-ai primi nici măcar o ceapă degerată!”

Deși a părăsit interesul presei generaliste, «Grupul Bicicleta Bordo» a rămas înscris în istoria artei, marile case de licitație nu se mai feresc să-i ofere produsele spre vânzare, articolele despre inteligența artificială din spațiul extraterestru ale veșnic-tânărului jurnalist Jean-Paul Wantziger produc rating, iar brutarul Robert Schmau Junior știe că n-are rost să se apuce de pictură pentru că, așa cum bine a spus soția sa, nu ar primi nicio ceapă degerată pentru ce ar mâzgăli el”.

